

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kreditrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretakporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 30. september 2017 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3,0 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 1,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 2,1 prosent med virkning fra fjerde kapital 2016. Totalt minstekrav til ren kjernekapital inklusive pilar 2-kravet er dermed 13,6 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer økte fra 1,0 prosent til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016. Finansdepartementet har vedtatt at kapitalbufferen økes med 0,5 prosent til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017.

Fra fjerde kvartal 2016 er differensierte satser på motsyklisk buffer trådt i kraft. For engasjementer i andre land benyttes den motsykliske kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. For tredje kvartal 2017 er morbanken under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer. For konsern er beregnet vektet motsyklisk kapitalbuffer på 1,5 prosent.

Deler av konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån er utstedt i henhold til gammelt regelverk. Disse har vært gjenstand for nedtrapping med 40 prosent i 2016 og 50 prosent i 2017. Nedtrappingen øker med ytterligere 10 prosent for hvert år. Per 30. september 2017 hadde banken 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping. Tilsvarende for ansvarlig lån er 636 millioner kroner. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under 5,125 prosent.

Morbank				Konsern		
31.12.16	30.9.16	30.9.17	(mill. kr)	30.9.17	30.9.16	31.12.16
13.212	12.792	14.055	Sum balanseført egenkapital	16.255	14.893	15.299
-	-	-	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-262	-	-
-470	-475	-484	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-888	-758	-741
-	-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	117	119	117
-609	-	-	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-	-	-609
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-516	-411	-425
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	303	211	220
-	-93	-	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-	-94	-
-	-1.179	-1.446	Periodens resultat	-1.250	-1.185	-
-	823	821	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (50 prosent etter skatt av konsernresultat for 2017)	625	830	-
-29	-30	-28	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-46	-51	-48
-190	-146	-200	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-264	-205	-248
-	-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	8	-	-
-	-	-	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-92	-453	-337
11.913	11.693	12.717	Sum ren kjernekapital	13.990	12.895	13.229
950	950	950	Fondsobligasjon	1.358	1.354	1.358
483	487	459	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	459	487	483
13.346	13.129	14.126	Sum kjernekapital	15.807	14.736	15.069
			Tilleggs kapital utover kjernekapital			
1.000	1.000	1.368	Ansvarlig kapital	1.979	1.644	1.698
673	673	561	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	561	673	673
-256	-43	-254	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-254	-43	-256
1.418	1.631	1.675	Sum tilleggs kapital	2.286	2.275	2.116
14.764	14.760	15.801	Netto ansvarlig kapital	18.093	17.011	17.185

			Minimumskrav ansvarlig kapital			
1.065	1.025	1.050	Spesialiserte foretak	1.177	1.166	1.206
1.064	1.068	1.040	Foretak	1.054	1.107	1.102
1.270	1.282	1.284	Massemarked eiendom	1.763	1.752	1.753
85	49	87	Massemarked øvrig	89	52	88
1.223	1.240	1.222	Egenkapitalposisjoner IRB	1	3	3
4.707	4.665	4.683	Sum kredittrisiko IRB	4.084	4.080	4.153
5	5	4	Stater og sentralbanker	4	5	5
73	69	74	Obligasjoner med fortrinnsrett	136	129	130
426	532	453	Institusjoner	377	457	340
5	0	5	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	11	10	7
45	57	40	Foretak	254	260	253
0	0	0	Massemarked	376	169	179
13	12	14	Engasjementer med pant i fast eiendom	198	332	342
245	243	227	Egenkapitalposisjoner	342	333	338
86	49	63	Øvrige eiendeler	172	135	178
898	968	881	Sum kredittrisiko Standardmetoden	1.870	1.828	1.772
35	18	22	Gjeldsrisiko	24	19	36
-	-	-	Egenkapitalrisiko	18	10	5
-	-	-	Valutarisiko	-	1	1
334	334	341	Operasjonell risiko	510	479	479
51	48	74	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	134	88	84
-	-	-	Overgangsordning	956	723	574
6.026	6.033	6.000	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.595	7.228	7.103
75.325	75.407	75.004	Beregningsgrunnlag	94.938	90.351	88.786
3.390	3.393	3.375	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.272	4.066	3.995
			Bufferkrav			
1.883	1.885	1.875	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.373	2.259	2.220
2.260	2.262	2.250	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.848	2.711	2.664
1.130	1.131	1.125	Motsykliskbuffer, 1,5 prosent (1,0 prosent)	1.424	1.355	1.332
5.273	5.278	5.250	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	6.646	6.325	6.215
3.251	3.021	4.092	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	3.072	2.505	3.018
			Kapitaldekning			
15,8 %	15,5 %	17,0 %	Ren kjernekapitaldekning	14,7 %	14,3 %	14,9 %
17,7 %	17,4 %	18,8 %	Kjernekapitaldekning	16,6 %	16,3 %	17,0 %
19,6 %	19,6 %	21,1 %	Kapitaldekning	19,1 %	18,8 %	19,4 %
			Uvektet kjernekapitalandel			
133.514	135.133	142.840	Balanseposter	203.155	197.689	194.324
8.234	8.232	7.535	Poster utenom balansen	9.506	10.266	10.068
-690	-744	-713	Øvrige justeringer	-1.301	-1.572	-1.388
141.058	142.620	149.662	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	211.361	206.383	203.005
13.346	13.129	14.126	Kjernekapital	15.807	14.736	15.069
9,5 %	9,2 %	9,4 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,5 %	7,1 %	7,4 %